

Aftagende vækst i produktiviteten siden 1960'erne

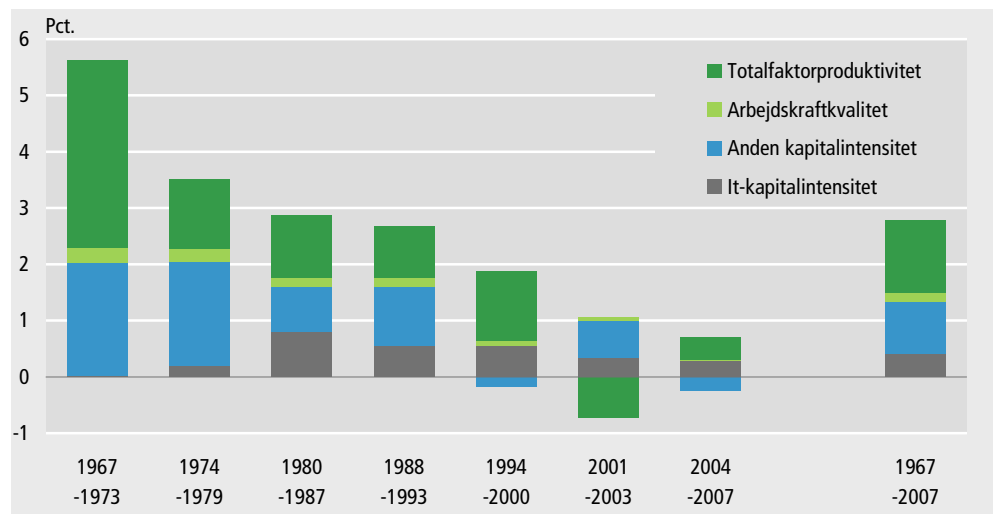
Beskedene vækst i produktiviteten i perioden 2004-2007

I perioden 2004-2007 steg produktiviteten i gennemsnit 0,5 pct. årligt, hvilket er en beskedene vækst set i et historisk perspektiv. Fra 1967 til 2007 er arbejdsproduktiviteten i den markedsdækkende del af dansk økonomi i gennemsnit vokset med 2,8 pct. om året. Fra et højt niveau i slutningen af 1960'erne har væksten således stort set været konstant aftagende frem til 2007.

Kapital og uddannelse bidrager til halvdelen af produktiviteten

Omkring halvdelen af væksten i produktiviteten i perioden 1967-2007 skyldes et større kapitalapparat (maskiner, transportmidler, bygninger mv.) og en bedre uddannelse af de ansatte, mens resten kan henføres til tekniske fremskridt og en bedre tilrettelæggelse af arbejdet (totalfaktorproduktivitet). Disse årsager til væksten i arbejdsproduktiviteten har imidlertid indgået med en meget forskellig vægt i forskellige perioder siden midten af 1960'erne.

Væksten i arbejdsproduktiviteten fordelt på årsager. Markedsdækkende økonomi i alt

Hovedårsager til væksten i produktiviteten

Væksten i produktiviteten skyldes, at kapitalapparatet er blevet udbygget og forbedret, samt at arbejdsstyrken er blevet bedre uddannet. Dertil kommer den såkaldte totalfaktorproduktivitet, som først og fremmest kan henføres til tekniske fremskridt og bedre organisering af arbejdet. Figuren viser, hvor meget disse forskellige faktorer forklarer af den samlede vækst i produktiviteten i forskellige konjunkturperioder siden 1967.

Skift fra mere traditionel kapital til mere it-kapital

Investeringer i kapitalapparat har bidraget til en forøgelse af arbejdsproduktiviteten med 1,3 pct. årligt i hele perioden 1967-2007. I første del af perioden var det næsten udelukkende investeringer i maskiner mv., som gav produktivitetsforøgelser fra kapitalapparatet, mens øgede investeringer i it fra starten af 1980'erne og frem har bidraget betydeligt til væksten i arbejdsproduktiviteten i denne periode. I perioden

2004-2007 var vækstbidraget fra et øget it-kapitalapparat 0,3 pct. i gennemsnit pr. år, mens vækstbidraget fra investeringer i anden kapital var -0,2 pct. Set over hele perioden 1967-2007 har anden kapital dog bidraget mere end dobbelt så meget til produktivitetsvæksten som it-kapital.

Højere uddannelse betyder højere produktivitet

I perioden 1966 til 2007 har et højere uddannelsesniveau hos de beskæftigede bidraget til en årlig gennemsnitlig stigning i arbejdsproduktiviteten på 0,2 pct. Effekten har været størst i starten af perioden og aftagende mod slutningen.

Totalfaktorproduktiviteten spiller en hovedrolle

For perioden 1967-2007 som helhed kan kun omkring halvdelen af fremgangen i arbejdsproduktiviteten forklares af øget kapitalindsats og bedre uddannelse af arbejdsstyrken. Den anden halvdel forklares af totalfaktorproduktiviteten. Af vækstbidraget på gennemsnitligt 1,3 pct. årligt kan i alt 0,2 procentpoint forklares ved, at kapital og arbejdskraft er allokeret (omfordelt) hen til relativt mere produktive erhverv og derved udnyttet bedre.

Reviderede beregninger

Denne opgørelse af produktivitetsudviklingen bygger på nationalregnskabsnovemberversion (NYT nr. 473 fra 2008) og er dermed den første opgørelse efter datarevisionen af nationalregnskabet (Statistiske Efterretninger 2005:8, Nationalregnskab og betalingsbalance). I forhold til sidste offentliggørelse (NYT nr. 134 fra 2005) er der således blevet revideret i samtlige år.

Arbejdsproduktivitet i den markedsmæssige del af økonomien fordelt på vækstårsager

	2003	2004	2005	2006*	2007*	1967-1973	1974-1979	1980-1987	1988-1993	1994-2000	2001-2003	2004-2007	1967-2007
	procentvis årlig vækst					gennemsnitlig procentvis årlig vækst							
1 Arbejdsproduktivitet (2+3+4)	2,7	2,5	1,3	1,0	-2,8	5,7	3,5	2,9	2,7	1,7	0,3	0,5	2,8
2 Kapitalintensitet¹ (2a+2b)	1,6	0,8	0,3	-0,1	-0,8	2,0	2,1	1,6	1,6	0,4	1,0	0,0	1,3
2a It-kapitalintensitet ²	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,0	0,2	0,8	0,6	0,5	0,3	0,3	0,4
2b Anden kapitalintensitet	1,2	0,4	0,0	-0,4	-1,0	2,0	1,8	0,8	1,0	-0,2	0,7	-0,2	0,9
3 Arbejdskraftkvalitet³	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2
4 Totalfaktorproduktivitet (4a+4b+4c)	1,0	1,7	1,0	1,1	-2,0	3,3	1,2	1,1	0,9	1,2	-0,7	0,4	1,3
4a Domar-vægtet TFP	0,9	1,6	0,9	1,1	-1,9	3,1	1,1	1,0	1,0	1,0	-0,7	0,4	1,2
4b Omallokering kapital	0,2	0,2	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1
4c Omallokering arbejdskraft	-0,2	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,2	0,1	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,0	0,1

¹ Kapitalapparat pr. arbejdstime. ² Software samt informations- og kommunikationsudstyr. ³ Uddannelsesniveaueet.

* Foreløbige tal.

Anm.: Summen af delkomponenterne giver ikke nødvendigvis totalen som følge af, at beregninger er foretaget med Laspeyres kædeindeks.

Mere information

www.statistikbanken.dk/NAT25 indeholder data for 1967-2007, der belyser udviklingen i arbejdsproduktivitet, totalfaktorproduktivitet, kapitalintensitet og arbejdskraftkvalitet på 53-, 27- og 9-erhvervsgrupperingen, samt for den markedsmæssige økonomi i alt, byerhverv og tjenesteydende erhverv. For årene 2006-2007 offentliggøres dog ikke på 53- og 27-grupperingen.

Kilder og metoder

Beregningerne er baseret på nationalregnskabs tal. Til opgørelse af indsatsen af kapital og arbejdskraft er anvendt tal fra henholdsvis beholdningen af fast real-kapital fordelt på kapitaltyper og nationalregnskabs arbejdstidsregnskab. Metoden bygger på Laspeyres kædeindeks. Der er mere detaljeret information i varedeklarationen på www.dst.dk/varedeklarationer

Næste offentliggørelse

Produktivitetsudviklingen 2008 udkommer i uge 10 i 2010.

Henvendelse

Magnus Børre Eriksen, tlf. 39 17 36 68, mbe@dst.dk